

SISÄLLYS

Esipuhe / 5

Alkusanat / 7

Sisällys / 8

ROHKEAN DIAKONIAN EDELLÄKÄVIJÄ

Diakoniatyö ja yhteiskuntahistoria / 11

Näköalapaikalla / 14

DIAKONIATYÖN TAUSTA JA ALKUVUODET SUOMESSA

Diakonia-aate / 19

Theodor Fliedner ja Kaiserswerthin diakonissalaitos / 21

Sisälähetystyön esikuvat / 23

Laupeudentyö Venäjällä / 26

Pauperismikeskustelu ja sen seuraukset / 29

Aurora Karamzinin ajatus / 33

Diakonissalaitos perustetaan Helsinkiin – ja Viipuriin / 35

Sisarkodin ”äidit” ja ”isät” / 39

Johtajatarpulsia / 41

Oppilaat, koesisaret ja diakonissat / 44

Muutto Satamakadulle / 47

Lavantautia, koleraa ja muita kulkutauteja / 54

Sairaanhoidon ja kirurgiaa / 58

Ahdinkoa Punavuorella, Katajanokalla ja Sörnäisissä / 62

Puuroa ja puhetta – Helsingin Kaupunkilähetys 65

FLIEDNERILÄINEN SISARKOTI

Lyhytaikaiset johtajattaret / 71

Lina Snellmanin diakonissalaitos / 73

Johtajattaren vaikeudet / 77

Johtajaksi pastori C. G. Olsoni / 78

Kortteli Alppilassa 81

Valmiissa talossa 86

Sisar Lina diakonissojen kasvattajana / 89

Suuri diakoniadebatti / 90

”Kirkollinen rakkaudentoiminta” / 94

Sortavalan ja Oulun laitokset / 97

Laitosdiakonian ja seurakuntadiakonian vastakkainasettelu / 98

Seurakunta- ja kaupunkisisarten matkassa / 100

Hädänalaiset lapset, spitaaliset ja prostituoidut / 105

KUTSUMUS KOETUKSELLA

Työväenliikkeen suhde diakoniatyöhön / 111

Langenneet sosialistit / 115

Sisaret sisällissodassa / 119

Terrori ja kutsumus / 125

Vankileirien kauhut / 131

”Bolševismmin saasta” / 135

UUSILLE ALOILLE

Sisar Lina ja hänen suojattinsa / 139

Valkoisessa Suomessa / 142

Punaorpojen huolto / 149

Lastensuojelutyö Pellaksessa ja Pitäjänmäellä / 151

Kehitysvammatyön pohjoismaiset esimerkit / 158

Vajaakykyisiä vaalimassa / 163

Kolmannen Valtakunnan uskontopolitiikka ja diakoniatyö / 167

RAPAUTUVA SISARYHTEISÖ

Uudisrakennuksia ja laajennushankkeita / 173

Sisarkasvatus kriisissä / 180

Sairaanhoidon vaikeudet / 183

Patriarkaalisuuden hoivan kritiikki / 190

”Työmme ja elämänmuotojemme itsetutkiskelua ja itsekritiikkiä” / 193

Vastassa vanhat sisaret ja vanhoillinen johtokunta / 199

Uudistushankkeiden kariutuminen / 202

SISARET SODASSA

Kohti sotaa / 207

Totaalinen sota 210

Haavoittuneiden ja kaatuneiden huolto / 213

Pakolaisten hätä / 218

Vaikea rauha / 220

”Pyhä sota” / 222

Sisaret sotasairaaloissa / 226

... ja sotavankisairaaloissa / 230

Itä-Karjalan sisaret / 235

Kotirintaman diakonia / 241

”Joka silloin oli mukana, ei voi milloinkaan unohtaa” / 249

SARANAKOHDASSA

”Kun aseellinen armeija demobilisoidaan,
on rakkauden armeija mobilisoitava” / 255

Kirkon diakoniatyön uudelleenorganisointi / 260

Kansainvälinen diakoniayhteistyö / 266

Johtajia ja johtajattaria / 269

Rinnekoti-säätiö / 272

Alppikulma ja muita rakennushankkeita / 277

Huojuva sisarkoti / 280

Sisarkoti hajoaa / 284

HYVINVOINTIVALTIO JA DIAKONIA

Hyvinvointivaltion rakentajat / 289

Hapuileva diakoniatyö / 291

Tutkimus diakonissojen työstä / 295

Seurakuntakuraattorien koulutus / 298

Diakoniaopiston uudet koulutuslinjat / 305

Keskiasteen koulutus uudistus / 306

Laitosdiakonian kehukset / 308

Elim, Pitäjänmäki ja Pellas / 310

Laitosjärjestelyjä / 313

”Materialistisen liiketoimintakonseptin kritiikki” / 316

Työterveyshuolto / 320

Lauttasaaren Tutkimuskeskus LATU / 323

Ensimmäiset diakoniaprojektit / 329

Kaukainen lähimmäinen / 335

Vaihtuvat johtajattaret / 338

Asuntolaelämää / 340

Laitosidentiteetti / 341

LAMASTA KASVUN URALLE

Laman vaikutukset / 345

Diacorin vaikeudet / 347

Radikaalidiakonian visio / 351

Asunnottomat alkoholistit ja Kidutettujen
kuntoutuskeskus / 353

Narkomaaniprojektit / 356

Kansainväliset hankkeet / 359

Lapset ja perheet / 362

Diakonia-ammattikorkeakoulu Diak / 365

”Kaikilla on oikeus oppimiseen”

– Diakonia-opiston strategiset valinnat / 369

Sielunhoito- ja yhteisöpalvelut / 374

Hiljaisuuden viljely / 379

Yhteisöllisyyden puolesta / 383

VÄLITTÄMISEN KANSANLIIKE

Arvolähtöinen yhteisöllisyys / 389

Yhteiskunnallinen konserni / 394

”Citydiakoniaa” vapaaehtoisten tuella / 396

Vanhusten Hoiva / 401

Liikkuva väestö ja turvapaikanhakijat / 402

Hallintoneuvoston rooli / 405

Toiminnan sopeutus / 407

JOKAISALLE IHMISARVOINEN HUOMINEN

Diakoniatyön neljä vaihetta / 409

Laitosdiakonian monopoli / 409

Sosiaalinen seurakuntadiakonia / 412

Hyvinvointivaltion diakonianäky / 414

Palveluteollisen ajan diakonia / 416

Viitteet / 418

Lähde ja kirjallisuusluettelo / 438

Kuvalähteet / 447

Henkilöhakemisto / 449

